

Pyhien juhlina. Enkelit (taivaalliset ruumiittomat voimat)

Aamupalveluksen evankeliumi

(Matt. 18: 10 – 20)

”Herra sanoi: ”Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä vähäisistä. Sillä minä sanon teille: heidän enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja. Juuri sitä, mikä on kadonnut, Ihmisen Poika on tullut etsimään ja pelastamaan. Mitä arvelette: jos jollakulla on sata lammasta ja yksi niistä eksyy, niin eikö hän jätä ne yhdeksänkymmentäyhdeksän vuorille ja lähde etsimään sitä eksynnyttä? Ja jos hän sen löytää – totisesti: hän iloitsee siitä enemmän kuin niistä yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä, jota eivät olleet eksyksissä. Samoin ei teidän taivaallinen Isänne tahdo, että yksikään näistä vähäisistä joutuisi hukkaan. ”Jos veljesi tekee syntiä, ota asia puheeksi kahden kesken. Jos hän kuulee sinua, olet voittanut hänet takaisin. Mutta ellei hän kuule sinua, ota mukaasi yksi tai kaksi muuta, sillä jokainen asia on vahvistettava kahden tai kolmen todistajan sanalla. Ellei hän kuuntele heitäkään, ilmoita seurakunnalle. Ja jos hän ei tottele seurakuntaakaan, suhtaudu häneen kuin pakanaan tai publikaaniin. Totisesti; kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te vapautatte maan päällä, on myös taivaassa vapautettu. ”Minä sanon teille: mitä tahansa asiaa kaksi teistä yhdessä sopien maan päällä rukoilee, sen he saavat minun Isältäni, joka on taivaissa. Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään.”

”Näistä vähäisistä” tarkoittaa jotenkin ”vähäarvoista” tai suojatonta seurakunnan jäsentä. Varoitus halveksimisesta on osoitettu seurakunnan ylimielisille johtajille. ”Heidän enkelinsä”, jotka katselevat Isän kasvoja, kertoo näiden vähäisten voimakkaista yhteyksistä niin enkeleihin kuin Jumalaankin. Enkeleiden tehtävänä on suojella heitä pahoilta hengiltä. Jokaisella uskovalla on Kirkon käsityksen mukaan oma suojelusenkelinsä (vrt. Ap.t. 12: 15). ”Katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja” on lainaus kuvauksesta, miten itäisessä hoviseremonioissa hoviherrat olivat kuninkaansa edessä.

Kuvaus eksyneestä lampaasta ja sen etsimisestä kertoo, että seurakunnan paimenen tulee pitää huolta kaikista laumansa jäsenistä. Paimen on yleinen kuvaus uskonnollisen yhteisön johtajasta (4. Moos. 27: 17; Jer. 3: 15). Ilo eksyneen paimennettavan löytymisestä on suuri. Tämä eksynyt voi tuoda lisää lampaita tarhaan. Siis väärin toimineen seurakuntalaisen paluu seurakunnan yhteyteen parantaa seurakunnan tilannetta jopa mahdollisilla uusilla jäsenillä.

Kirkon opettajat kysyvät, kuka tämä paimen on, jolla on sata lammasta. Vastaus on itse Kristus, Hän on meidän paimenemme. Niin paljon Jumala rakastaa meitä, että ”yhden” eksyneen lampaan takia Hän uhraisi ainoan Poikansa, että se yksikin lammas (ihminen) palaisi takaisin laumaan.

Seuraavaksi Matteus esittelee kolmiportaisen toimintamallin synnintekijän palauttamiseksi takaisin oikealle tielle. Tässä tuodaan esille se, että tulee toimia rakkaudella. ”Jos veljesi” tarkoittaa kristittyä, seurakunnan jäsentä. Ensimmäisenä on toiminta kahden kesken. ”Ota asia puheeksi” on vanhemmassa suomennoksessa ”nuhtele”. Viimeksi mainittu sana voi olla parempi tässä yhteydessä. ”Olet voittanut hänet takaisin” on rabbiininen termi kääntymyksestä. Kahden kesken toimittaessa ei toista kristittyä häpäistä julkisesti. Tässä esitetty seurakuntalaisen ohjausmalli oli käytössä myös esseelaisilla.

Jos tämä ei toiminut, silloin pitää ottaa mukaan todistajia (5. Moos. 19: 15). Kolmas porrass on asian tuominen seurakunnan tietoisuuteen. Mitä tällä tarkoitetaan, kenelle pitää nykyoloissa ilmoittaa, sitä teksti ei paljasta. ”Suhtaudu häneen kun pakanaan tai publikaaniin” tarkoittaa seurakunnasta erottamista. Tämä edellytti, että synnintekijän toiminta oli sellaista, että seurakunnan yhteys oli vaarassa. Siis tavallinen synti ei aiheuta seurakunnasta erottamista. Seurakunnalle voi tuoda vaaran väärä opetus eli harhaoppi. Kirkon opettajat ymmärtävät, että yhteisöstä erottaminen on viimeinen keino auttaa synnintekijää. Erotettu henkilö voi ymmärtää oman väärän toimintansa ja muuttaa toimintaansa, katua.

Sana seurakunta (jae 17) ansaitsee myös huomiomme. Alkuperäinen kreikkalainen sana on ekklesia. Evankelistoista vain Matteus käyttää tätä sanaa. Nykyinen suomennos käyttää sanaa kirkko, kun Matteus käytti sanaa toisessa yhteydessä: ”Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni” (Matt. 16: 18). Sanaa ekklesia on käytetty eri merkityksessä. Tarkka käänös sanalle on ”erilleen kutsuttu joukko” tai ”ulos huudettu joukko”. Antiikin Kreikassa se tarkoitti kaupunkivaltion kansankokousta. Israelissa sitä käytettiin kansan yhteisestä kulttikokouksesta. Sillä voidaan tarkoittaa koko maailmaan levinnyttä Kirkkoa. Se voi tarkoittaa paikallisseurakuntaa, tai sen tietyn osan kokoontumista paikalliseen jumalanpalvelukseen. Jumalanpalvelukseen kokoontunut joukko muodostaa seurakunnan.

”Kaikki, minkä te sidotte maan päällä” antaa meille väärän kuvan. Sitoja ei ole opetuslapsi tai tänä päivänä piispa tai pappi, vaan Jumala. Apostolit saivat tämän vallan ja siirsivät sen piispoille ja heidän vihkimilleen papeille. Tämän toiminnan tarkoituksena on pelastaa ihmisiä.

”Kaksi teistä” tarkoittaa kahta seurakunnan jäsentä. ”Yhdessä sopien” muistuttaa sopimusta, joka on tehty oikeusistuimen ulkopuolella vapaaehtoisesti. Silloin toiminta muuttuu yhteiseksi toiminnaksi, jossa osapuolia yhdistää rakkaus. Edellytyksenä on se, että toiminta on luonteeltaan hyvää, ei pahaa. ”Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni” voi olla jumalanpalvelus, tutkiminen tai päätöksenteko. ”Siellä minä olen heidän keskelläni” on nykyajan muodossa, siis nyt. Tämä edelleen edellyttää Hengen ohjaamaa elämää, jossa vaikuttaa rakkaus.

Epistola

(Hepr. 2: 2 -10)

”Veljet, johan sekin sanoma, jonka enkelit toivat, osoitautui paikkansa pitäväksi, ja jokainen rikkomus ja tottelemattomuus sai ansaitsemansa palkan. Kuinka sitten me voisimme välttää rangaistuksen, jos emme pidä arvossa sitä suurta pelastusta, jota itse Herra ensimmäisenä julisti? Ne, jotka kuulivat hänen julistuksensa, ovat sen todistuksellaan vahvistaneet ja välittäneet meille, ja itse Jumala vahvisti heidät todistuksensa: hän antoi heidän tehdä tunnustekoja ja ihmeitä, monia voimallisia tekoja, ja jakoi Pyhän Hengen lahjoja tahtonsa mukaan. Tulevaa maailmaa, sitä josta nyt puhumme, Jumala ei ole alistanut enkelien hallittavaksi. Tästä on jossakin kohdassa joku todistanut: - Mikä on ihminen! Kuitenkin sinä häntä muistat. Mikä on ihmislapsi! Kuitenkin pidät hänestä huolen. Lyhyeksi aikaa sinä asetit hänet enkeleitä alemmaksi, mutta sitten seppelöit hänet kirkkaudella ja kunnialla, panit kaiken hänen valtansa alle. Jumala siis antoi ihmisen valtaan kaiken, hän ei jättänyt mitään tälle alistamatta. Vielä tosin emme voi havaita, että kaikki olisi hänen vallassaan. Sen kuitenkin näemme, että tuo ”lyhyeksi aikaa enkeleitä alemmaksi asetettu”, Jeesus, on kuoleman tuskat kärsittyään ”seppelöity kirkkaudella ja kunnialla”. Armollisen Jumalan tahto näet oli, että Jeesuksen oli kärsittävä kuolema jokaisen ihmisen puolesta. Hän, joka on kaiken luoja ja perusta, tahtoi tuoda paljon lapsia kirkkauteen, ja siksi hänen tuli tehdä heidän pelastajansa ja perilleviejänsä kärsimysten kautta täydelliseksi.”

Tekstimme alussa kirjoittaja varoittaa kuulijoita (lukijoita) tulevasta rangaistuksesta. Hän perustelee sitä enkelien tuomalla sanomalla. Enkelit toivat Vanhan testamentin käskyt Moosekselle (Ap.t. 7: 53). Jumalan Pojan tuoma pelastuksen sanoma on kuitenkin korkeampi kuin enkelten sanoma. Tuleva rangaistus on vältettävissä pitämällä arvossa Herran ensimmäisenä julistamaa pelastusta, joka on meille välitetty opetuslasten kautta. Kirjoittaja itse on saanut tämän opetuksen opetuslapsilta. Tämän opetuksen vahvistavat opetuslasten tunnusteot ja Pyhän Hengen lahjat, joita Jumala jakoi (Ap.t. 4: 30; 14: 3; 15: 12). Jumala osoitti Jeesuksen valituksi antamalla Hänen tehdä

voimatekoja, merkkejä ja ihmeitä (Ap.t. 2: 22). Apostoli Paavali todisti olevansa apostoli juuri äsken mainittujen asioiden avulla (2. Kor. 12: 12).

Tuleva rangaistus on todellisuutta myös meille. Sen takia me liturgiassa pyydämme ”Anokaamme Herralla syntiemme sovitus ja anteeksi antamista” sekä ”hyvää vastausta Kristuksen peljättävän tuomioistuimen edessä”. Näin me tunnustamme, että tulevaisuudessa meitä odottaa oikeudenmukainen tuomio.

Seuraavaksi kirjoittaja siirtyy käsittelemään Jumalan Poikaa, Jeesusta, josta korottaminen tapahtui Hänen nöyrytymisensä kautta. Maailma ennen Pojan maailmaan tuloa oli alistettu enkeleiden hallintaan (vrt. 5. Moos. 32: 8, ”kullekin oman jumalan” on sanatarkasti ”Jumalan poikien luvun mukaan”, osa Septuagintan mukaisesta tekstistä on käännetty ”Jumalan enkelien luvun mukaan”, vrt. myös Dan. 10: 13). Nyt tapahtui muutos. Nöyrytymisen, kärsimisen ja kuoleman kautta Poika on seppelöity ”kirkkaudella ja kunnialla”. Tuleva maailma on Kristuksen vallan alla.

Kirjoittajan mainitsema todistus on Psalmeissa (Ps. 8: 5 – 7). Uudessa testamentissa tämä sama tulkinta tästä psalmien kohdasta on yleinen (1. Kor. 15: 27; Ef. 1: 22; 1. Piet. 3:22) ja osoittaa varhaisen kirkon tulkitsevan psalmia näin. Psalmi käsittelee ihmisen asemaa, joka on vähäinen suhteessa Jumalaan, mutta Jumala kuitenkin huolehtii ihmisestä. Sitten heprealaiskirjeen kirjoittaja käsittelee tekstiä siten, että sana ihminen tarkoittaa Ihmisen Poikaa, joka myös tuli lyhyeksi aikaa enkeleitä alemmaksi ihmiseksi, seppelöidäkseen ”hänet kirkkaudella ja kunnialla”. Tuo lyhyt aika oli Kristuksen maanpäällisen toiminnan aika.

”Jeesuksen oli kärsittävä kuolema jokaisen ihmisen puolesta” ilmaisee asian merkityksen. Tekstin aikaisempi suomennos oli ”joutunut maistamaan kuolemaa”. Tämä on tarkempi käänös alkuperäisestä tekstistä. Kyseessä on ilmaus, jolla kerrotaan todellisesta kuolemasta.

Viimeisessä jakeessa todetaan Jumala kaiken luojaksi. ”Tahtoi tuoda paljon lapsia kirkkauteen” ei kerro tarkasti, kuka tahtoo. Tekstistä nouseva johtopäätös olisi Jumala, mutta osa tutkijoista miettii, tarkoitetaanko siinä Kristusta. ”Tehdä täydelliseksi” esiintyy yhdeksän kertaa heprealaiskirjeessä. Kolmesti sen yhteydessä mainitaan Kristus. Se liittyy pappeuteen vihkimiseen Vanhassa testamentissa. Jeesuksen kohdalla kyse on uskollisuudesta Isälle ja annetun tehtävän täyttämisestä: kuolema maailman elämän edestä. Tämä pelastava toiminta mahdollistaa meidän pelastuksemme.

Enkelien päivän evankeliumi (vaihtoehto 1)

(Luuk. 10: 16 – 21)

”Herra sanoi opetuslapsilleen: ”Joka kuulee teitä, kuulee minua, ja joka hylkää teidät, hylkää minut. Mutta joka hylkää minut, hylkää sen, joka on minut lähettänyt.” Ne seitsemänkymmentäkaksi opetuslasta palasivat iloisina ja sanoivat: ”Herra, pahat hengetkin tottelevat meitä, kun käskemme niitä sinun nimessäsi.” Jeesus sanoi heille: ”Minä näin, kuinka Saatana sinkoutui taivaasta kuin salama. Niin, minä olen antanut teille vallan: te voitte polkea käärmeitä ja skorpioneja ja kaikkea vihollisen voimaa, eikä se vahingoita teitä. Mutta älkää siitä iloitko, että henget teitä tottelevat. Iloitkaa siitä, että teidän nimenne on merkitty taivaan kirjaan.” Silloin Pyhä Henki täytti Jeesuksen riemulla, ja hän sanoi: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, siitä, että olet salannut tämän järkeviltä ja viisailta mutta olet ilmoittanut sen lapsenmielisille. Näin sinä, Isä olet hyväksi nähnyt”

Se, joka kuulee Jeesuksen opetuslapsia, kuulee itseään Jeesusta ja samalla itseään Jumalaa. Opetuslapset palasivat julistustyöstä ja kertoivat Jeesukselle: ”Herra, pahat hengetkin tottelevat meitä, kun käskemme niitä sinun nimessäsi.” Opetuslapset näkevät asian oikein. He eivät ota kunniaa asiasta, jonka he tekevän Jeesuksen nimessä. Jos tarkastelemme asiaa tarkasti Luukkaan evankeliumin mukaan, niin lähettäessään kaksitoista opetuslastaan, Jeesus antoi heille vallan ”karkottaa pahat henget” (Luuk. 9: 1). Mutta lähettäessään seitsemänkymmentäkaksi opetuslasta, tätä vallan antamista ei mainita (Luuk. 10: 1 – 16).

Jeesus totesi opetuslapsilleen: ”Minä näin, kuinka Saatana sinkoutui taivaasta kuin salama.” Vanhemmissa käänöksissä ilmenee ehkä paremmin asian merkitys: ”Minä näin saatanan lankeavan taivaasta niinkuin salaman.” Taustalla on Jesajan kirjan teksti: ”Mutta tuonelaan sinut on syösty, sen pohjimmaiseen kuiluun” (Jes. 14: 15, vrt. myös Joh. 12: 31). Käärmeet ja skorpionit ovat todellisia vaarallisia eläimiä Palestiinassa. Mutta ne ovat myös Vanhassa testamentissa olevia vertauskuvia paholaiselle. Maininta vihollisen voimasta tarkoittaa Saatanaa. Tässä ei siis puhuta maan pinnalla elävistä käärmeistä ja skorpioneista, vaan pahoista hengistä.

Opetuslasten lukumäärä vaihtelee evankeliumien eri kohdissa. Huomaa, että tässä yhteydessä ei kuitenkaan käytetty sanaa apostoli. Joissakin käsikirjoituksissa ei ole seitsemänkymmentäkaksi vaan seitsemänkymmentä opetuslasta.

Opetuslapset olivat iloinneet siitä, että pahat henget tottelivat heitä. Jeesus kehoittaa iloitsemaan siitä, ”että teidän nimenne on merkitty taivaan kirjaan.” Kyseessä on luettelo taivaan valtakunnan asukkaista eli niistä, jotka pelastuvat (Dan. 12: 1; Ps. 69: 29; 2. Moos. 32: 32).

Pyhän Hengen täytettyä Jeesuksen hän ylisti Jumalaa siitä, että Hänen julistuksensa on tämän maailman viisailta salattu, mutta sen ymmärtävät lapsenmieliset. Tämä jae on kirjoitettu ylösnousemususkon valossa, siis Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen. Se tuo esille vastakkainasettelun viisaiden ja lasten välille. Tämän maailman viisaat eivät ymmärrä oman ajattelunsa lähtökohtien takia Jeesuksen opetusta (vrt. Luuk. 8: 10). Todennäköisesti ”maailman viisailta” on tässä yhteydessä tarkoitettu juutalaisten hengellisiä johtajia, ylipappeja, kirjanoppineita ja fariseuksia. Sen sijaan ne, jotka vastaanottavat Jeesuksen opetuksen avoimin mielin, kuten lapset, ymmärtävät Hänen opetuksensa. Todellakin, häpeällinen kuolema ja täydellinen tappio tuokin voiton. Tämän ymmärtämiseksi on tunnettava Jeesuksen Kristuksen ja Jumalan Isän välinen suhde sekä vastaanotettava ilosanoma uskolla.

Enkelien päivän evankeliumi (vaihtoehto 2)

(Matt. 13: 24 – 30, 36 – 43)

”Herra kertoi seuraavan vertauksen taivasten valtakunnasta: ”Mies kylvi peltoonsa hyvää siementä. Mutta kun kaikki nukkuivat, hänen vihamiehensä tuli, kylvi vehnän sekaan rikkaviljaa ja meni pois. Kun vilja nousi oraalle ja alkoi tehdä tähkää, rikkaviljakin tuli näkyviin. Työmiehet menivät silloin isäntänsä luo ja sanoivat hänelle: ”Herra, etkö sinä kylvänyt peltoosi hyvää siementä? Mistä siihen on tullut rikkaviljaa?” Isäntä sanoi heille: ”Se on vihamieheni työtä.” Miehet kysyivät silloin häneltä: ”Tahdotko, että menemme kitkemään sen pois?” ”En”, hän vastasi, ”te voitte rikkaviljaa kootessanne nyhtää sen mukana vehnäkin. Antakaa niiden kasvaa yhdessä elonkorjuuseen asti. Kun sen aika tulee, minä sanon korjuuväelle: Kootkaa ensin rikkavilja ja sitokaa se kimpuiksi, että se poltettaisiin. Mutta vehnä korjatkaa aittaani.” Sitten Jeesus lähetti väkijoukon pois ja meni sisälle. Opetuslapset tulivat hänen luokseen ja sanoivat: ”Selitä meille vertaus pellon rikkaviljasta.” Hän vastasi heille: Mies, joka kylvi siementä, on Ihmisen Poika. Pelto on maailma. Hyvä siemen tarkoittaa niitä, jotka kuuluvat taivasten valtakuntaan, rikkavilja niitä, jotka ovat Paholaisen vallassa. Paholainen, joka kylvi rikkaviljaa, on Saatana, elonkorjuu on maailman loppu, ja korjuumiehet ovat enkeleitä. Niin kuin rikkavilja kootaan ja hävitetään polttamalla, niin tapahtuu maailman lopussa. Ihmisen Poika lähettää enkelinsä, ja he kokoavat hänen valtakunnastaan kaikki, jotka viettelevät pahaan ja harjoittavat vääryyttä. Enkelit heittävät

heidät tuliseen pätsiin, ja siellä itketään ja kiristellään hampaita. Mutta Jumalan omat loistavat Isänsä valtakunnassa niin kuin aurinko. Jolla on korvat, se kuulkoon!”

Ennen tätä evankeliumia Matteuksella oli kylväjävertaus ja sen selitys. Siinä kylvö hyvään maahan toi hyvän sadon. Nyt Matteus osoittaa, että siinä hyvässäkin maassa voi olla rikkaviljaa. Tämä johtuu vihollisesta (Saatanasta), joka koettaa houkutella ihmisiä pois pelastuksen tieltä. Kylväjä on Ihmisen Poika, hyvä siemen tarkoittaa hyviä ihmisiä tai aikomuksia. Rikkavilja tarkoittaa joko harhaoppeja tai huonoja aikomuksia, jotka ovat Saatanan aikaansaannosta. Nukkujat voivat tarkoittaa niitä, jotka laiskuutensa takia päästävät väärät ajatukset seurakuntaan tai osallistuvat niihin. Korjuumiehet ovat enkeleitä.

Tälle Matteuksen vertaukselle ei löydy vastaavaa muista evankeliumeista. Tutkijat ymmärtävät asian niin, että Matteus on kirjoittanut uusiksi Markuksen vertauksen itsestään kasvavasta viljasta (Mark. 4: 26 – 29). Matteus on laatinut myös tähän vertaukseen vertauskuvallisen selityksen, joka ei ole meidän tämän päivän tekstissämme (kts. Matt. 13: 36 – 43). Todennäköinen syy tälle uudelleen kirjoittamiselle ja selitykselle on Matteuksen seurakuntien tilanne evankeliumin kirjoittamisen aikana. Vertaus kertoo taivasten valtakunnasta.

Mies on talon isäntä ja työmiehet ovat hänen ”orjiaan”. Nämä kauhistuvat rikkakasveista. Isännän vastaus: ”Antakaa niiden kasvaa yhdessä elonkorjuuseen asti” on kertomuksen tärkein sanoma. Tässä korostetaan kärsivällisyyttä ja suvaitsevaisuutta. Jos harhaoppiset tai väärintekijät erotettaisiin väkisin seurakunnasta, samalla kärsisivät myös oikein toimivat seurakuntalaiset. Samalla estettäisiin katumisen mahdollisuus ja väärintekijän palaaminen uskovaisten yhteisöön. Ulkopuolisten tuomitseminen kuuluu Jumalalle (vrt. 1. Kor. 5: 12 – 13).

Tekstin lopussa rikkaviljan ja vehnän käsittelyssä on neljä kohtaa, mitkä viittaavat jollain tapaa keräämiseen tai kokoamiseen. Tutkijat ajattelevat tämän ”kokoontumisen” jollain tavoin liittyvät Matteuksen perustamiin seurakuntiin. Rikkaviljan sitominen kimpuiksi voisi olla harhaoppisten voiman sitomista, tekemistä voimattomiksi. Sitten rikkavilja poltetaan. Vehnä kerätään aittoihin ilman sitomista.

Jeesus oli kertonut aikaisemmin useampia vertauksia. Nyt opetuslapset kysyvät selitystä rikkaviljävertauksesta. Nähtävästi he ovat ymmärtäneet muut vertaukset.

Matteus esittää tässä vertauskuvallisen selityksen vehnästä ja rikkaviljasta. Varsinainen vertaus oli hieman aikaisemmin (Matt. 13: 24 – 30). Hän kertoo seitsemän eri asian merkityksen vertauksen selityksen alkuosassa. Maailmalla tarkitetaan tässä ihmisten maailmaa, ihmiskuntaa. Paholainen on persoona, jonka nimeksi mainitaan Saatana. Rikkavilja tarkoittaa todennäköisesti harhaoppisia ja harhaoppeja. Rikkaviljan tuhoaminen voi tuhota myös oikeaa viljaa. Toisaalta joskus jokin viallinen voi korjaantua. Olihan apostoli Paavali alun perin kristittyjen vainoaja ja ”viisas ryöväri ristillä” oli tavallinen ryöväri. Samanlainen ajatus löytyy myös juutalaisesta apokryfisestä 2. Barukin kirjasta, missä kerrotaan ”pahan ja hyvän siementen sadonkorjuusta” (2. Baruk: 70: 2).

Selityksen loppuosa kuvaa lopun aikaa. Tekstistä löytyy, kun sitä tarkasti katsoo, käsite Ihmisen Pojan valtakunta. Varhaisessa kirkossa tehtiin ero kahden eri valtakunnan välillä. Ihmisen Pojan valtakunnaksi katsottiin kirkko ja taivasten valtakunta oli Jumalan. Tällainen ajatus kahdesta eri valtakunnasta on todennäköisesti perusteeton.

Aikojen lopussa ihmiset jakautuvat. Tulinen pätsi kuvaa helvettiä, joka on kuvaus kadotuksesta. Helvetti oli Jerusalemin kaatopaikka (Gehinnomin laakso), missä myös poltettiin jätteitä. Kadotus merkitsee eroa Jumalasta, hylätyksi joutumista. ”Jumalan omat loistavat Isänsä valtakunnassa” merkitsee pelastusta, elämää Jumalan yhteydessä.

Kirkossa on erilaisia ihmisiä ja lopullinen ratkaisu tapahtuu vasta aikojen lopussa. Sen takia kärsivällisyys ja sietokyky ovat tarpeellisia. Aikojen loppuun on valmistauduttava, emme saa olla tekopyhiä. Kirkko ei voi hyväksyä kaikkea sen jäsenten väärää toimintaa, toisaalta se ei voi olla ”vain todellisten pyhien joukko”. Tämä edellyttää kirkolta jatkuvaa tilanteen tarkkailua ja tasapainotilan etsimistä.

Ihmisen Poika tarkoittaa Jeesusta Kristusta. Ihmisen Poika on profeetta Danielin näyssä (Dan. 7: 13 – 14), Hänelle Ikiaikainen (Isä Jumala) antoi vallan. ”Jumalan omat loistavat silloin Isänsä valtakunnassa niin kuin aurinko” perustuu myös Danielin kirjaan (Dan. 12: 3). Kristuksen lihaksi tuleminen aikaansai kaksi asiaa. Ensinnäkin Jumalan tulo ihmiseksi yhdistää Jumaluuden ja ihmisyyden. Toiseksi, ne, jotka tulevat täydellisiksi Kristuksessa, kasvavat Jumalan yhteyteen.

”Jolla on korvat, se kuulkoon!” on kehoitus tarkkaavaisuuteen ja kuullun hengelliseen ymmärtämiseen.